

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, PÉNEK, 1908. MÁJUS 1.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 101. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— „
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint.

A harmadik ülészak.

Kassa, ápril 30.

Megnyitott a koalíciós parlament harmadik ülészaka. A már lefolyt két ülészak termése nyilvános mindenki előtt. A két esztendő, ámbar sok előre nem látott csapással, sok nyílt és még több titkos ellenséggel kellett a koalíciónak megküzdenie, nem tartozik az ország meddő esztendői közé. A koalíció amidőn átvette a kormányt, amidőn arra vállalkozott, hogy visszaállítja a szükséges rendet, kifosztott országot s majdnem kifosztott népet kapott örökségül. Nemcsak a már meglevő, régebben támadt s évtizedeken át elhatalmasodott bajokkal kellett megküzdeni, hanem különböző, olykor a maga nevében meg sem nevezhető forrásokból újabb és újabb nehézségek takadtak. A koalíciónak nehéz bajokat kell legyőznie, hogy munkájának vetését biztosítsa. Hogy már túl volna minden nehézségen, a viszonyok mérlegelésével azt sem mondhatnók. Csupán annyi áll, hogy szívósságával, verejtékes munkájával a még hátralévő munkát megkönnyítette, így simábbá tette az utat, amelyen célja felé haladnia kell.

Ha meg nem is késtünk vele, éppen ideje volt, hogy a parlament visszakapja munkaképességét. Hogy törvényhozásunk megfeszített erővel dolgozzék, hogy kénytelen mulasztásait helyreüsse, nemcsak a kormány ismeretes programja, de életszükségeink is sürgetik. Csak most, amidőn két esztendő óta tatarozgatunk, tünt ki világosan, hogy a régi rendszer a maga fentartása kedvéért és okából mennyire kihasználta, pótlásáról nem gondoskodva, az ország minden kihasználható erőforrásait. A nagy betegség pusztítását is csak akkor láthatjuk világosan, a mikor a gyógyulás, a javulás már megkezdődött. Ez a nagyon primitív, mondhatnók kézzel fogható igazság azonban igen soknak nem fér a fejébe. A könyörtelen kritikusok, a pervitáskodó moralisták, akiknek dobogó, a kákán is bögöt kereső tábora a bukott rend-

szer hiveiből szedi ujoncait, azonban minden bajért a felelősséget azok nyakába varrják, akik készen kapták ezeket a nyavalyákat, akik részben már orvosolták is s akiket éppen a föntisztelt kritikusok és moralisták gátoltak, hogy jó szándéku, becsületes táradozásuk több és nagyobb eredménynyel járjon.

Tudjuk jól, hogy azok a gátak, a melyek utját állották, hogy a koalíció a magára vállalt föladatokat megoldja, nem omlottak össze, csupán erejüket veszítették. Tudjuk azt is, hogy a koalíció föladatainak megoldása, még normális időben is, pedig a mi napjaink normális időnek éppen nem mondható, az akarat megfeszítésének, az önfeláldozásnak nem kis mértékét kívánja: mindazáltal jó reménynyel és bizalommal nézünk a jövő elé. A miért a nemzet nagy többsége, mondhatjuk az egész magyar nemzet harcol, az nem csupán a mai napra való szükös kenyér, az jövendőnknek fundamentuma. A kormány tisztában van azzal, hogy Magyarország mire van szüksége, ha nem csak élőkódni akar napról-napra. Programját, szándékait világosan és apróra kifejtette s azt ismerheti mindenki, aki figyelemmel kíséri a közdolgozat. Azt sem kell többé bizonyítgatni, hogy programjában helyet kapott Magyarország minden jogos szüksége, méltányos kívánsága.

Most már azért kell törnie magát minden igaz magyarnak, hogy a szép, az áldásos, az üdvös program ne maradjon papiros-malaszt. A kormánynak s a törvényhozásnak dolgoznia kell megfeszített erővel, őszinte önfeláldozással. A nemzetnek pedig támogatnia kell, segítenie kell őket hitével, bizalmával ebben a fontos, sok utánunk következő ivadék sorsát eldöntő munkában. A most kezdődő ülészak megkezdja a jövendő Magyarország alapozásának munkáját. Ebből a munkából mindenkinek osztályt kell kérni, ebben a munkában mindenkinek részt kell venni, aki igaz magyarnak vallja magát.

Májusi csillaghullás.

Katonai előléptetések.

A hivatalos lap mai száma egy sereg kinevezést közöl, amelyből alább közöljük a kassai vonatkozású kinevezéseket. A közös hadseregnél *Nöhring* Miksa a 82. sz. gy. e. őrnagy a 34. gy. e.-hez alezredessé, *Hinke* Károly a 22. sz. tábori tüzérezred őrnagy a kassai 6. tábori taracktüzérezredhez alezredessé, *Landa* János, a kassai 6. tábori taracktüzérezred parancsnoka alezredessé, *Kosztolányi* Károly a 6. lovastüzérezred osztály parancsnoka alezredessé, *Sztróky* Lajos, a 34. gy. e. létszámfeletti I. oszt. százados, a temesvári hadapródiskola parancsnoka őrnagygyá lépett elő.

A honvédségnél alezredesek lettek *Rónay* Dezső a 9. honvéd gy. e. létszámfeletti vezetett őrnagyja és *Preinreich* Gyula. Első oszt. századosok lettek *Gabányi* János és *Nyékhegyi* Ferenc. Hadnagyok *Ledniczky* György és *Wolfárth* Nándor. A lovasságnál főhadnagy lett *Kende* Pál. A hadbíró-ságnál II. oszt. százados hadbíró lett *Bogcha* Pál és dr. *Ékes* Lajos a tartalékban, főhadnagy-hadbíró lett *Szöllösy* János és *Móricz* József a tartalékban. A kezelőknél III. oszt. kezelő tiszt lett *Merkel* Imre, számtanácsos *Schön* Zsigmond. Törzsorvos lett dr. *Kádoss* Jenő, II. oszt. főállatorvos *Markó* Imre. A csendőrségnél ezredes lett *Szabó* József, a kassai csendőrkörület parancsnoka. I. oszt. százados Geyer János, II. oszt. százados *Ambrózy* Gyula, hadnagyok *Lenhertovics* Károly és *Halmay* József.

Vörös május

A szervezett munkások ünnepe.

Tüntető felvonulás, népgyűlés.

A hatalmasan szervezett munkástábor, a maga imponáló tömegével kivítva, hogy egy napon a munka szüneteljen, egy a sok milliónyi munkáskéz a gondtalan üdülésnek és mulatságnak szentelje pihenőjét. A nap, május elseje, az ébredő természet, a tavasz legszebb napja. Régebb időben is jelentősége volt május elsejének, a tavaszi mámor ünnepe volt ez mindenha. Egyes vidékeken ma is zöld galyakkal díszítik fel e napon az utcát, a házak kapuit és a szobákat s noha a kalendárium nem jelzi vörös betűvel május elsejét, számos helyen ünnepnap számba veszik.

A hagyományokkal megszentelt napot avatta ünnepévé az öntudatra ébredt proletáriátus. A nemzetközileg szervezett munkásság ezen a napon, bárhol legyenek, leteszik a munkaszerszámot s még anyagi

Szenzációs tavaszi szövetujdonságok SCHÜTZ és Tsa

angol uri-szabó céghez

érkeztek

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2.

áldozatok árán is áldoznak az őket sarkaló eszmének. Komoly statisztikusok már kiszámították, hogy a világ munkatermeléséből a május elsejei munkaszünet minő nagy értékű munkát von el. Jól tudják ezt a munkások, előttük sem titok a számoknak ez a beszédes képe s éppen az jellemzi szilárd öntudatosságukat, hogy áldozni is készek ideáljajukért. Ma már tudjuk, hogy a munkások mozgalmát kicsinyeskedő lenézéssel mérjük. Csak a vak és tudatlan dugja a fejét homokba, mint a struc, hogy ne lássa az idők forgószelét.

A munkásmozgalom a jelenkor legnagyobb problémája, a melynek ismeretébe, tanulmányozásába szeretettel és megértéssel kell elmerülni. A munkásmozgalomnak pedig világünnepé május elseje, olyan nap, mely lassankint a maga egykori poétikus jelentőségét teljesen elveszti, s tavasz ünnep helyett, nagy gazdasági harcok, óriási kihatású reális küzdelmek emlékeztetője lesz.

A Kassai szociáldemokrata-párt, holnap, május elsején általános munkaszünettel ünnepli május elsejét. Dél előtt a szervezett munkások tüntető felvonulást rendeznek s délután kivonulnak a Lajos-forrás nyári mulatóhelyre s ott májusi emlékünnepet rendeznek.

Az esetleges tüntetések és zavargások elfojtására a rendőrség széleskörű intézkedéseket tett.

UJDONSAGOK

— **Lapunk legközelebbi száma a májusi 1-jei munkaszünet következtében szombaton este a rendes időben jelenik meg.**

— **Missiói istentisztelet.** A Kassai ág. hitv. ev. egyház Kossuth L.-utcai templomában most vasárnap, azaz május hó 3-án, d. e. 10 órakor, Urbán Márton missionárius fogja német nyelven az egyházi szent beszédet tartani. A jeles szónok egy ízben már tartott missiói előadást s akkor közvetlen előadásával magával ragadta a hallgató közönséget. Az akkor megnyilatkozott közönségnek engedve — megjelenik újból, hogy itt is szolgálja az Ur szent ügyét.

— **A Rákóczi-év és a nyugdíj.** A belügyminiszter ma érkezett leiratával jóváhagyta a városi közgyűlés ama határozatát, mely szerint a nagy fejedelem hazahatalának esztendeje a városi tisztviselők nyugdíjában kétszeresen számítassék be. Ez a rendelkezés természetesen csak azokra vonatkozik, akik már a hamvak hazaszállítása idején a város szolgálatában állottak.

— **Egy eperjesi tanférflu kitüntetése.** A király Ludmann Ottó eperjesi ev. kollégiumi igazgatónak a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Az 1909. évi választók.** A központi választmány közhírré teszi, hogy az 1909. évi választók ideiglenes címjegyzéke a polgármesteri irodában május 5-től 25-ig bezárólag közszemlére van kitéve. Kiigazítási kérvények május 15-ig, észrevételek pedig 25-ig adhatók be a központi választmányhoz.

— **A választójog reformja és az aratás.** A nemzetközi szociáldemokrata párt legutóbb megtartott kongresszusán tudvalevően a szociálisták kimondották, hogy ha a kormány az általános választójogról nem olyan javaslatot terjeszt a képviselőház elé, aminőt a szociáldemokrata párt vár, akkor általános tömegsztrájkjal fognak a kormány javaslatára felelni. A szociálisták fenyegetése a kongresszus óta már több ízben szóba került politikai körökben és úgy látszik ez a kongresszusi határozat hatással is volt az általános vá-

lasztójogról szóló törvényjavaslat beterjesztésének — időpontjára. Politikai körökben elterjedt felfogás szerint ugyanis nyilvánvaló, hogy a szociálisták a maguk általános sztrájkját országos aratósztrájkjal szeretnék összekapcsolni, amely sokkal nagyobb jelentőségű lenne és súlyosabb bajokat okozna, mint egy ipari sztrájk. Ezért nagyon valószínűnek tartják, hogy Péter Pál napja előtt aligha fogják a parlament elé terjeszteni az általános választójogról szóló törvényjavaslatot.

— **A magyar leszámítoló és pénzváltó-bank kassai fiókja** április hó folyamán a Fő-utca 53. sz. házba költözik át.

— **A költségvetés tárgyalása.** A képviselőház, amint átesett a megalakulás formáinak, azonnal megkezdte a költségvetés tárgyalását, ami az országgyűlésnek most legsürgősebb feladata. A Háznak ez az érdemleges munkája azonban csak a jövő szerdán kezdődik meg. Pénteken és szombaton nem lesz ülés, hétfőn pedig csak formális ülés lesz, kedden mentelmi ügyeket fognak tárgyalni s így a költségvetésre csak szerdán kerülhet a sor.

— **Tanácskozás Bécsben.** Csütörtökön, április harmincadikán Bécsben összeült a közös miniszteri konferencia. Wekerle Sándor dr. miniszterelnök ma délután 3 órakor titkára, Bárczy István dr. kíséretében a holnap közös miniszteri értekezletre Bécsbe utazik. Ezen az értekezleten megállapítják az 1909. évi közös költségvetést. A tárgyalásokon részt fog venni a már Bécsben tartózkodó Popovics Sándor dr. államtitkár is. A tanácskozáson a közös kormány a delegációk összeülését idejéről tesz majd előterjesztést. Együttal bemutatja az 1909. évi közös költségvetést, amelyben a tisztí fizetések és a legénységi zsold felemelése is benne lesz. Végül pedig az 1908. január elsejétől számított tölemelések fedezetét póthitelt fog kérni. A miniszterelnök ezzel szemben a magyar kormány felfogását fogja kifejteni. Ami a delegációk összeülését illeti, hír szerint a képviselőházat az őszig elnapolják és a delegációkat június második felére hívják össze.

— **A népipari vásár epilógusa.** A máramarosi szöttekéből a vármegyeháza nagytermében rendezett népipari vásár, mint azt teljes mértékben méltányoltuk, nagy erkölcsi és a várakozási is felülmúló anyagi sikert hozott. A Kassai közönség, nemcsak gyönyörködött az igazán szépséges népipari termékekben, hanem nagyobb mennyiségű bevásárlást is eszközölt. Gazdája akadt a vásárra küldött valamennyi tárgynak, sőt számos utánrendelés is történt — a tetszetősebb és szebb munkákból. A ritka siker pálmája Szalay Lászlóné urasszonyt illeti, aki kiváló egyéniségének vonzó hatásával jelentékenyen közreműködött a népipari vásár ritka eredménye érdekében. A máramarosi szöttek dolgát intéző, máramarosmegyei iparfejlesztő bizottság hálája nem is késett, a Kassai népipari vásár elnöknője a mai napon vette a következő köszönő táviratot:

Méltóságos

Szalay Lászlóné urasszony,

Kassa.

Hála és tisztelet érzéseitől áthatva köszönjük méltóságodnak általa a vármegye és város művelt közönségének, kiténő sajtójának, szegény háziiparunk érdekében kifejtett eredménydus fáradozásait. Iparfejlesztő bizottság nevében: Balogh Mihály, Heeder János.

— **Bajnoki vívóverseny Kassán.** A Kassai Athletikai Club vasárnapi, a főgimnázium tornatermében tartandó vívóver-

senye nem lesz ez évben oly nagyarányú, mint szokott lenni a club versenyei, mint-hogy a nagyarányú versenyek rendszeren igen nagy anyagi áldozatokat kívántak a clubtól, városunk közönsége pedig sajnos, még mindég nem méltányolja eléggé sportegyleteink igazán bámulatraméltó törekvéseit és fáradozásait. Mindazonáltal sport-szempontról igen érdekes és szép küzdelmekben lesz részünk s kívánatos lenne, tekintettel arra is, hogy a club a verseny jövedelmének egy részét a Gyermekvédő Liga javára ajánlotta fel, hogy azt, különösen az este 8 órakor tartandó akadémiát minél többen látogathák és keressenék fel. Az atléta szövetség a versenyre Sötér Gyulát, a kiváló vívót, városunk szülöttét küldte ki képviselőjéül, ki a versenybíróóság tagjaként fog szerepelni és a küzdelmeket vezetni.

— **Kassai footballisták Eperjesen.** Vasárnap délután a Kassai Munkás Torna-Egyesület football-csapata Eperjesre utazik, hogy ott a felsőmagyarországi labdarugó bajnokságért mérkőzzék az Eperjesi Torna és Vívó Egylet csapatával.

— **A Poprad-völgy vasúti hálózata.** A Poprad völgyében eddig 30 km. távolságban 3 h. é. vasut bonyolította le a forgalmat, ugymint a poprad—kézsmárki, a szepesbela—podolini és a szepesbela—készmárki vasutak. Most e három érdekelt vasutársaság fuzionálva, igen üdvös dologgal foglalkozik, — ki akarja ugyanis építeni a Podolintól Orlóig terjedő részen a vasutat és így a Poprad-völgyet teljesen bevonják a vasúthálózatba. A fuzionált társaságok terve már annyira előrehaladt stádiumban van, hogy ezt a rég óhajtott vasut kiépítését tovább nem is odázzák el. Az építési költségeket a Kézsmárki Takarékpénztár finanszírozza. Különösen a szepességi iparcikkeknek a Galiciával való összeköttetés válnék könnyen, hozzáférhető piacává és főképp a Tátrában megforduló idegeneknek számát az új vasut jóval megszorítaná.

— **A mentés országos szervezése.** A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület az idén ünnepli meg fennállásának huszadik évfordulóját. Az egyesület igazgatósága és választmánya Karátsonyi Jenő gróf titkos tanácsos elnöklésével tartott ülésében elhatározta, hogy május 16-án és 17-én a rendes évi és az ezt követő diszkozgyűlés keretében fogják megünnemelni. Hogy a jubileumi ünnepet az egyesület tartós emlékeztetővé tegye, az igazgatóság és a választmány mentőkongresszus egybehívását és országos mentő-szövetség megalakítását határozta el. A szövetségnek az lesz a legfontosabb célja, hogy a mentés ügyét országosan szervezze, hogy az ország legkisebb helyén is alakulhasson egy-egy mentő-állomás, osztály vagy parancsnokság. A belügyminiszter és Chyzer Kornél dr. miniszteri tanácsos egyaránt megígérték, hogy e mozgalmat hivatalosan is a legmelegebben támogatni fogják azsal, hogy a vármegyei és városi törvényhatóságokat fel fogják hívni az akcióhoz való csatlakozásra.

— **Az utcán elhalt koldus.** Potemri Jánosné enyiczkei 50—55 év körül részeges koldusné tegnap este 8 óra tájban a Hunyady-utca 10. sz. ház előtt a járdán lero-gyott és hirtelen elhalt. A tisztí orvos epileptikus roham után bekövetkezett szívhü-dést állapított meg. A hulla a köztemető halottasházába kiszállított.

— **Elgázolt asszony.** Bodnár Mihály gazdálkodó hímí lakos tegnap délben hazafelé sietve a Szepsi-ut 60. számú ház előtt szekérével elütötte özv. Káplár Andrásné nevű öreg asszonyt, aki azonban szerencsére csak könnyű sérülést szenvedett. Az eddigi adatok szerint a sérült maga idézte elő a balesetet gondatlanságával, amennyiben közvetlenül a szekér előtt akart az ut egyik oldaláról a másikra átmenni.

Látható írásu
ADLER írógép

A magas magy. kir. vallás- és közoktatási Minis-
terium 4965. eln. szám alatt az állami tan-
intézeteknek ajánlva.

1906. Milánói nemzetközi kiállít-
ás legmagasabb kitüntetés
Grand Prix!

A látható írásu ADLER írógép
elismerve az írógépek remeke!
Azon előnyök, melyek más író-
gépeken egyenkint észlelhetők,
itt egyesítve vannak!

Látható írás!

Legnagyobb átütési írógép!

Tiszta acélszerkezet!

Eddig nem ért gyorsaságot!

Rendkívül egyszerű ke-
zelés!

Tiszta acélszerkezeténél fogva a
legtartósabb írógép!

Magyaror-
szági vezér-
képviselő

John Rezső

Budapest, VI. Teréz-körút 22.
Prospektus, írásminta ingyen és bérmentve

Hirdetések felvé-
tetnek a kiadó-
: hivatalban. :

Klobusitzky-utcán

a Forgách-féle kastély,
parkkal, sarokház és épít-
kezési telkek előnyös fel-
: tételek mellett eladók. ::
Bővebbet Dr. SZAUBE-
RER és Dr. HERCZ ügyvé-
dek irodájában Fő-u. 29.

Legnagyobb magyar nemzeti

CIRCUS K. LIPÓT

KASSÁN, az Erzsébet-téren.

Pénteken, május 1-én, este 8 órakor

ÜNNEPI ELŐADÁS

május ünnepére.

Ünnepi műsor: a zöld gallyal díszített
cirkuszban. Ingyenes ki-orsolása egy patent
Roskopf zsebórának Minden látogató
ingyen kap egy sorsszámot.

UTOLSÓELŐTIELŐADÁS.

Szombat, május 2-án, este 8 órakor

NAGY NŐI GÁLA-ESTE.

A műsor legnagyobb részét hölgyek adják
elő — Szenzációs nagy match bírköz-
zés Robinson «champion» mesterbírköző
és Juhász kassai vasúti gépész között.

Kiadó: Murányi József.

AZ IDEI TAVASZI-NYÁRI IDÉNYRE A LEGUJABB

Női divatkelmek,

továbbá mosókelmek ugymint cretien, batist és
zephirek a legnagyobb és legjutányosabb áron
kaphatók

Széman Testvérek cégnél
Kassa, Fő-utca 62. szám.

Ugyanitt szőnyegek, függönyök és butorkelmék a
legnagyobb választásban kaphatók.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X **BALLA MIHALY** X
X mechanikus és villamos szerelő X
X Telefonszám: 372. Kassa, fő-utca 51. sz. Telefonszám: 372. X
X
X X
X 1896. év óta villamos műszaki műhelyemet és X
X raktáramat sikerült oly versenyképesé tenni, X
X hogy bármely gyárral a házi távirtda, távbe X
X szelő, villámhárító és villanyvilágítási sze- X
X o o relésben a versenyt felveszem. o o X
X
X Allandó nagy raktár villanyvilágítási csillá- X
X rok, távbeszélők, villamos csengők és orvosi X
X villanyozó gépekben. Vidéki megrendelése- X
X ket azonnal és leggyorsabban készítek. X
X Minden munkámért 2 évi jótállást vállalok. X
X Terveket és költségvetést díjmentesen készítek. X
X
X XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

HALTENBERGER BÉLA

ruhafestő-, vegytisztító és gőzmosógépre

Telefon: 70. sz.

= Kassa. =

Telefon: 70. sz.

A fehérneműnek kilogrammonként való mosatása mindinkább kiterjed. Egy kísérlet útján
meggyőződést szerezhet bárki ennek előnyeiről.

Egy kilogramm fehérnemű mosatási díja a mennyiség szerint
40, 45, 50 fillér.

A fehérnemű mosott, szárított és mángorolt állapotban hához szállítatik. Chloromész al-
kalmazása ki van zárva. Bővebb felvilágosítás nyerhető:
a gyári irodában (Szerecsen-utca 3. sz.) s az átvételi üzletekben (Kossuth Lajos-utca 3. sz.,
o o Fő-utca (Andrássy-palota), Deák Ferenc-utca 32. szám.) o o

Számos megbízást vár, teljes tisztelettel:

HALTENBERGER BÉLA.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.